

ସମ୍ପତ୍ତି କର ଆୟୁକ୍ତ, ଗୁଜରାଟ

ବନାମ

ଲଭ୍. ଏସ୍. କିନାରିଖାଲା

ଡିସେମ୍ବର 11, 2002

[ସମ୍ପଦ ଶାହ ମହମ୍ମଦ କାଦରୀ ଏବଂ ଅରିଜିଡ ପାଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିସ୍ୱୟ]

ସମ୍ପତ୍ତି କର ଅଧିନିୟମ, 1957:

ଧାରା 27 (1) ଏବଂ 27 (3)-- କରଦାତା, ନ୍ୟାସର ଜଣେ ହିତାଧିକାରୀ, ତାଙ୍କ ଭାଗିଦାରୀ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଆୟର ଅଂଶ ନ୍ୟାସକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା -- କରଦାତାଙ୍କୁ ସେହି ସମାନ ଆୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆୟ ବଞ୍ଚନ କରାଯାଇଛି --- କରଦାତା ବ୍ୟକ୍ତିଗଣେଷଙ୍କ ସଂସ୍ଥା (ବିଓଆଇସ୍) ସପକ୍ଷରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହାକୁ ବିଓଆଇସ୍‌ସର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଆକଳନ କରାଯିବା ଉଚିତ-- ଆକଳନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦାବିକୁ ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଓଆଇସ୍‌ସର ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଏକ ଛଳନା ଏବଂ ନକଲି ଥିଲା-- ଆୟୁକ୍ତ (ଆବେଦନ) ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା -- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏହିପରି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ବର୍ଣ୍ଣନା ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଥିଲା ଏବଂ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିନଥିଲା-- ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ହୋଇଛି ଯେ, ଥରେ ଯଦି ଏହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ଜଣାପଡେ ଯେ ବିଓଆଇସ୍‌ସର ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥ ଦାୟିତ୍ୱ ଏକ ଛଳନା ଏବଂ ନକଲି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନଥିଲା, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିବନାହିଁ ଏବଂ ଧାରା 27(1) ଅଧୀନରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏବଂ ଧାରା 27 (3) ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ରାଜସ୍ୱ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଠିକ୍ କରିଥିଲେ ।

ସୁନୀଲ ଜେ. କିନାରିଖାଲା ବନାମ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ (1955) 211 ଆଇ.ଟି.ଆର. 127 ଏବଂ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବନାମ ସୁନୀଲ ଜେ. କିନାରିଖାଲା, [2003] 1 ଏସସିସି 660, ମାମଲାକୁ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର:2002 ର ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1858/2002

ତା 13.4.99ରିଖରେ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଡବ୍ଲୁ. ଟି. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 52/1998 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଓ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ସହିତ

ସିଏ ସଂଖ୍ୟା 1847-48,1865, 1869-71, 1873-76, 1877-1881, 1886, 1890, 1893-98 /2002 ଏବଂ 2339/2001

ପ୍ରାତେଶ କପୁର, ରଣବୀର ଚନ୍ଦ୍ର, କେ. ସି. କୌଶିକ, ସୁଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆୟେଙ୍ଗର, ସୁଶ୍ରୀ ସୁନୀତା ଶର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ନୀରା ଗୁପ୍ତା, ବି. ଭି. ବି. ଦାସ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ସୁଷମା ସୁରୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ୟୁ. ୟୁ. ଲଳିତ, ଏସ୍. ଏ. ରାଇଚୁରା ଏବଂ ଏସ୍. ଏସ୍. ରାଇଚୁରା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1858/2002:

ରାଜସ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ, ସମ୍ପତ୍ତି ଟିକସ ଅଧିନିୟମ 27 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ସାଧାରଣ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଯାହା ଆୟକର ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଧୀକରଣ କୁ ଆଇନର ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନରେ ମାମଲାର ବିବରଣୀ ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ନ୍ୟାୟାଧୀକରଣ') ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ମନା କରିଦେଇଛି ।

"ବି.ଓ.ଆଇ.ଏସ କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟକୁ କରଦାତାର ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ବାଦ ଦେବା ପାଇଁ ଆକଳନ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ସମ୍ପତ୍ତି-ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ (ଆବେଦନ) କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ନିଷ୍ଠିତ କରିବାରେ, ଆଇନ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଠିକ୍ କି?

ଆପତ୍ତିରେ ଥିବା ଆଦେଶରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଆଧାର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଯଥା (1) ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଯାହା ନଥିରୁ ଜଣାପଡୁଛି, ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟରୁ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ; ଏବଂ (2) ସୁନୀଲ ଜେ. କିନାରିଖିଲା ବନାମ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ [1995] 211 ଆଇ. ଟି. ଆର. 127 ମାମଲାରେ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରଣବୀର ଚନ୍ଦ୍ର ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ଏହି ଅଦାଲତ ସୁନୀଲ ଜେ. କିନାରିଖିଲା (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଓଲଟା କରିଦେଇଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆମେ ଭୟ କରୁଛୁ ଯେ, ଆମେ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ଏହି ଆବେଦନକୁ ଜନ୍ମ ଦେଉଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ହେବ ।

ଉତ୍ତରଦାତା-କରଦାତା ହେଉଛନ୍ତି ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାସର ଜଣେ ହିତାଧିକାରୀ । ଏହି ରାଶି (ଭାଗିଦାରୀ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ କରଦାତାଙ୍କ ଆୟର ଅଂଶ) ଆକଳନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାସକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅର୍ଥକୁ, ନ୍ୟାସର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆୟ ସହିତ, ଟିକସଦାତାଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିବଦଳରେ, ସେମାନେ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣଙ୍କ ସଂସ୍ଥା (ବି.ଓ.ଆଇ.ଏସ) ସପକ୍ଷରେ ନିଜ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ବ୍ୟବସାୟୀକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଲାଭକାରୀ ସୁଧର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବି.ଓ.ଆଇ.ଏସର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଆକଳନ କରାଯିବ। ଉଚିତ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା-କରଦାତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ନୁହେଁ । ସମ୍ପତ୍ତି କର ଆକଳନ ଅଧିକାରୀ, କରଦାତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ମତ ରଖିଥିଲେ ଯେ ବି.ଓ.ଆଇ.ଏସର ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିବା ଏକ ଛଦ୍ମ ଏବଂ ନକଲି କାରବାର ଥିଲା । ଆବେଦନରେ, ଆୟୁକ୍ତ (ଆବେଦନ) କ ଦ୍ୱାରା ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଥରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 'ବି.ଓ.ଆଇ.ଏସ୍' ର ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିର ଆବଣ୍ଟନ ଛଦ୍ମ ଏବଂ ନକଲି କାରବାର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନଥିଲା, ତେବେ ଉଲ୍ଲେଖ ପାଇଁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ସମ୍ପତ୍ତି ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 (1) ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏବଂ ସମ୍ପଦ ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜସ୍ୱ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ତା 'ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନୀଲ ଜେ. କିନାରୀଖିଲା (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାର ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯାହା ଡିସେମ୍ବର 10, 2002ରେ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବନାମ ସୁନୀଲ ଜେ. କିନାରୀଖିଲାଙ୍କ ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1899/2002 ରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଓଲଟା ଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଏହି ଅପିଲର ଫଳାଫଳ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ କି । ଆମ ମତରେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା, ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇନାହିଁ, ସେହି ରାୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଭେଦନୀୟ ଅଟେ । ସେହି ମାମଲାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଥିଲା ଯେ ନ୍ୟାସ ସପକ୍ଷରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ସର୍ବ ଦ୍ୱାରା ଆକଳନକାରୀଙ୍କ ଆୟକୁ ନ୍ୟାସ ସହିତ ଗତି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା କି, ଯେତେବେଳେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ବି.ଓ.ଆଇ.ଏସ୍ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ ଛଦ୍ମ ଏବଂ ନକଲି ଥିଲା କି । ଆମ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭୁଲ ଭାବରେ ସେହି ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ଯାହା ହେଉ, ଆମେ ଉପରେ କହିଛୁ ଯେ ଉଭୟ ଆୟୁକ୍ତ (ଅପିଲ) ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ନଥିବୁ କରାଯାଇଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ।

ଏହି ଆବେଦନରେ ଆମେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ପାଇନାହିଁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା । ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1847-48/2002, 1865/2002, 1869-71/2002, 1873-76/2002, 1877-1881/2002, 1886/2002, 1890/2002, 1893-98/2002 ଏବଂ 2339/2001 ।

ସମ୍ପତ୍ତି ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ, ଗୁଜରାଟ ବନାମ ଏଲଓଭି ଏସ୍. କିନାରୀଖିଲାଙ୍କ ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1858/2002 ରେ ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଆର୍. ପି. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଗାଧାରୀ ସେଠୀ
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।